

దెయ్యం
చల్లగా
ఉండాలి
గాలి...

అవసరాల రామకృష్ణారావు

పున్నమ్మ కథ విన్నవాళ్ళెవరికైనా 'దెయ్యం అన్నాయా?' అనే సందేహం రానేరదు. పున్నమ్మ చచ్చి దెయ్యమయిందని కొడుకు, ఏ దెయ్యమో తగిన దైర్యం చాచక తపస్సుచేసి బతికి పున్నమ్మ అయివుంటుంది.

జాత్రెప్పుడూ పున్నమ్మ విరబోసుకునే ఉంటుంది. కళ్ళెప్పుడూ ఆమెకు ఎర్రగానే ఉంటాయి. మనిషెప్పుడూ బోగుతునే నడుస్తుంది. అక్షరాలా ఆమె ఆ యముడి భార్య. అందుకనే ఎనుబో

తుల సహధర్మవారిణులయిన గేదెల్ని సాకుతూ జీవిస్తూ ఉంటుంది.

రాజ్యాలయితే లేవుగాని నోరయితే అవిడకి పెద్దదే ఉంది. కొడుకయితే లేడుగాని 'మిస్. అండర్ వరల్డ్' లాంటి మేనగోడలు ఆమెని కనిపెట్టుకునే ఉంటుంది. దగిరవాళ్ళంటూ లేకపోవచ్చునుగాని చేరదీసిన మనుషుల సఖ్య ఏమంత తక్కువకాదు. ఇల్లయితే లేదుగాని ఆ వీధిబాగా విశాలంగానే ఉంటుంది. మొగుడయితే లేడుగాని మొగసాయానికి ఏ రాత్రీ మొగంవాచి ఎరగదు ఆసాద్వి.

చూడకీ ఒక్కచుక్క మిగల్చకుండా పాలు పిండుతూ యావత్ లోకం పాపాలు పిండుతున్నట్లు లెక్కరివ్వగల సమదృష్టి ఆమెది. నీళ్ళు చాలకపోతే ఏ మొగుణ్ణో తయచుకుని అప్పటికప్పుడు ఏడ్చుకన్నీళ్ళు కార్చి ఆనుకున్న ఏ కొలతైనా పాలు యివ్వగల యోగవిద్య ఆమెది. బయట స్కోపు కెళ్ళినా భద్రాద్రికి బయల్దేరినా టెక్నెట్టుకొని ఎరగని స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి ఆమెది.

'జాతి, మత, కుల, వర్గ భాషా విభేదాలు సంకుచితం గదా!' అనే సదుద్దేశంతో ఎవరింట్లో ఏ పాడు, తీగె బయటకి కనబడినా ఏగిరి కాయలూ పువ్వులూ తెంపుకునే పెక్కులర్ తత్వం ఆ యింటి పిల్లలిది.

'భూమి, గాలి, నీరూ, కాంతి - ఇవి ఏ ఒక్కరిసొమ్మో అనుకోదం అన్యాయం గదా!' అనే విశ్వమయ ప్రేమతో ఎవరి పచ్చటి పొలం ఏ మూల కళ్ళబడినా ఏగిరి గంటేసి, ఎగబడి కుమ్మేసే కలపు గోరు విధానం ఆ చూరు గేదెలిది.

ఇంతకీ ఇల్లవి ప్రమపడి చచ్చేదాకా యీ చూరుని పట్టుకుని వేళ్ళాడతాంగాని పున్నమ్మలాంటి లోకాతీతకీ ఎంత జాగా కావాలి! ఆ వీధికి ఎదంచేతివైపు చివర, అన్నిటికీ అఖరుగావున్న భాళీ జాగాలో చిన్న పాకవేసుకుని జూనియర్ విక్టోరియా లా పున్నమ్మ 'పాలిస్తోంది!'

'పోనీ దిక్కులేని ఆడదానివి,

నువ్వేదో యిల్లు ఏర్పాటు చేసుకుంటే షేం ఏమీ అనం. నీ గేదెల్ని వీధిలోకి ఊరిమీసకీ వదిలేస్తున్నావు. పబ్లిక్ కి నానా న్యూసెన్సుగానూ ఉంది జాగ్రత్త' అని ఆమె దగ్గర పాలబాకీ పెట్టిన మునిసిపాలిటీ మునిముచ్చోకడు ఒకసారి నిలదియ్యడం జరిగింది.

'బాబ్బాబూ... కోరుటు కెల్లారనీ, సూసొద్దారనీ ఎస్సాలిక్కాడ్చిందో ఉందిదా కొడకా నాకు... ఓపాలి బేగి తీసికెల్లూ... అయితే ఒకటే ఆడవేనాన్ని... ఒక్కత్తినీ రాలేను. నాకు పురుసతోడుగావాల. ఎవుడో దెల్పా? వక్కయిది కంటాక బరు కెల్లాసంగోడు నేడూ? ఎవుడు? నారీ ఓనరూ... ఆడూ నారీఁన్నీ రిపేరు కని యిదిలోనే పేరుత్తాడు. ఆ బిల్లు సేసే గోలకన్న మా గొడ్లు సేసేగొడవ ఎక్కవేంకాదు. మా కిద్దరికీ కలిసి చంకి లేయించరా కొడకా... గల్లుగల్లుమని బయలెల్తాం జంటగా... ఈదంకా ఆరతు లివ్వనేక పోటీలు వడేని!'

అని మళ్ళీ నోరెత్తకుండా పున్నమ్మ జవా బివ్వడమూ జరిగింది.

లారీలూ గేదెలూ వీధివాళ్ళకి ఎలా ఉన్నాయోగాని పున్నమ్మ కుడిచేతివైపు యింట్లో అద్దెకు దిగిన కుటుంబాన్ని చూస్తే ఆమెకి ఆరికాలిమంట తలకెక్కుతోంది. వాళ్ళకి యిరుగూసొరుగూ లేదు. మంచీచెడ్డా ఆసలేలేదు. అలవాటుప్రకారం వాళ్ళ పెరట్లో జొరబడితేవారు సరిగ్గా

అయితో నిన్ను
కూరం చేశారు

ఏం చేస్తాం
తెన్నం

స్వ

గొడ్డుని బాదినట్టే బాదేస్తున్నారు వాటిని. తన మనవలు బాళ్ళ ఆరుగురికితే వారి బూజులు దులిపినట్టు దులిపేస్తున్నారు. తన మనుషులు, వీవో స్నేహం కొద్దీ సుమా, నందులోంచి యిలా గడకర్రతో అండకుంటున్నారో లేదో అయింటి ములక్కాడలు, వట్టుకుని కుక్కని కొట్టినట్టు కొట్టి, పండుల్ని తోలినట్టు తోలేస్తున్నారు.

‘బగుమంతుడా! యి య్యెడ వల్ని సిచ్చించు’ అని పున్నమ్మ పోతరాజుకి మొక్కుకంది. కలడు కలండనెడువాడు ‘కలడా, కలడున్నారా!’ అనిపించాడు. ఆ యింటికోడలు ఓనాటి అర్ధరాత్రి ఎందుకు లేచిందో ఏమో పెరట్లోకి వచ్చి

నూతిదగ్గర కాలుజారి, అందులో పడి యుముడి ముడిలో చుక్కపోయింది. నక్షత్రం సుంచిది కాదని మూడునెలల పాటు ఆ ఆద్దెవాళ్ళు ఆ యిల్లు పాడు పెట్టేశారు. అంతే అంతటితో పున్నమ్మ కిష్టాలు గట్టెక్కేలా కనబడలేదు. మూణ్ణెల్లు ఎంతలో అయిపోవాలి! మళ్ళీ వాళ్ళురారా! మహాలక్ష్మిగాంటికోడల్ని పోగొట్టుకున్న వాళ్ళు మళ్ళీ ఆ దిక్కు మార్లిం యింట్లో అడుగుపెట్టలేమన్నారని విని ఆమె ఎంతో సంతోషించింది. కాని వీళ్ల కాకిపోతే పిళ్ళ అమ్మమ్మ మొగుళ్ల మూడోనాటికి ఆ యింట్లో నిండిపోరా? అదైకీ యిల్లు దొరకడం అమ్మాయికి మొగుడుదొరకడం అంత కష్టం గదా!

నిమషాలమీద మరొకరు వచ్చి ఆక్రమించెయ్యరా! 'దీని కేదో ఒక శాశ్వతమైన ఏర్పాటు చెయ్యాలి' అని నిశ్చయించింది పున్నమ్మ. ఈసారి ఆమె ఎవరిమీదా ఆధారపడదల్చుకో లేదు. 'చాలా కష్టపడ్డావు గాని కాస్తేపు రెట్టతీసుకో' అన్నట్టు భగవంతుడికి సలహా ఇచ్చి ఆమె రంగంలోకి దిగిపోయింది.

ఆ తరువాత ఒకరోజు తెల్లవారు రూమునట... చిరు చీకటిగావుందో తెల తెలవారిపోతోందో సరిగా చెప్పలేదుట గాని, పున్నమ్మ కాలవ ఒడ్డుకి వెళ్ళి వస్తూంటే...

'సెల్లెమ్మా నాన్ని సూసేక ఇంక నాకు పేనాట నేవే... తెల్లటికోక... మొగన్నిండ యింతెత్తుని వసుపు... రకతం ముద్దనాగ అంత బొట్టు... అంత పొడుగున యిరబోసుకున్న జుత్తు... ఓజమ్మో యిప్పుడు సూస్తన్నట్టు ఒల్లు ఒరికి పోదే... గల్లుగల్లు పట్టిలనప్పుడు... మా పాకకి పాలకి ఒచ్చేదిగదూ అదే నప్పుడు... సకపక నప్పుతూ ఎల్లగమ్మని నూతిలో ఉరికిందే మాయమ్మా'

తెల్లవారిలేచి ఎవరినోట విన్నా ఇదే మాట...

'సందేహ మేమిటి, ఆ యింటి కోడలే ఆదీ!'

'పున్నమ్మగాబట్టి నిజంకగలిగింది గాని మరొకరయితే అక్కడి కక్కడ రక్తం కక్కుతుని చచ్చి ఉండురు!'

'అయితే పాపం కోడల్ని అత్తగారు నూతిలో తోసేసేందన్నమాట!'

'ఎంత మోరం! లేకపోతే అప్పు కప్పుడు యిల్లు ఖాళీచేస్తారా!'

'బాగా చెప్పారు! అయితే ఎందుకు చంపేకా రంటాను?'

'ఏమో... కోడలికి మా వ గారి కి సంబంధం ఉండేమో! ఆ సంగతి అత్తగారి కళ్ళ పడిందేమో!'

లోకం సూక్ష్మబుద్ధికి లోలోన పున్నమ్మ ఎంతో మచ్చటపడింది. ఆ ఇల్లు సాంబయ్య అనే రిటైర్డు హెడ్ క్లర్ క్కిది. ఏదై రూపాయిలకి అది అద్దేచ్చి వేరే కొత్తపేటలో యిరవై రూపాయిలకి చిన్న యిల్లు తీసుకున్నా వాయన. ఆయన గట్టి ప్రయత్నం చెయ్యగా మూడోనెలలో కాబోలు యిద్దరు స్టూడెంటుకుర్రాళ్ళు ఆ యింట్లో దిగారు. ఎంత ఉక్కపోసినా మేడమీద గదిలో లోపల తలుపేసుకుని పడుకుంటారుగాని పీకపోయినా దాబా మీదికి రారు. వచ్చినా కిందికి చూడరు. ఏ కొరబంచేతైనా కరెంటు కొరత సేపు అగిపోతే ఆ కొంత సేపూ వాళ్ళ గుండెలు కొట్టుకోవు.

అందులో ఒకడికి గాలికి కొబ్బరి చెట్టు మట్టలు చప్పుడు చేస్తూంటే కింద ఎవరో కిరకిర తలుపులు తీస్తున్నట్టు క్రాంతి కలిగింది. అర్ధరాత్రివేళ వీధి గుమ్మంలో కుక్క ఒకటి 'కుయ్యో' మని కూనిరాగం తీస్తే 'అయ్యో' అని

అతిదీనంగా ఆదదొకతె ఆక్రందనం చేసినట్టు వినిపించిందిని అతను చదువుతున్న డిటెక్టివ్ పుస్తకంమీద ఒట్టు పెట్టుకుని రెండో కుర్రాడు చెప్పేడు ఏమయితేనేం చూద్దాడు ఉదాగూ యిల్లు ఖాళీ అయింది. ఆ పక్కయింటివాళ్ళు సహితం 'ఎప్పుడేం కంటబడుతుందో' అని హడలి చస్తున్నారు

సా. బియ్యగారి భార్య అయిదేళ్ళయి మరణించింది ఇంట్లో పనికుర్రాడే యింత ఉడికించి పారేస్తాడు ఆయనకి చదువు కంటి ముగ్గురు కొడుకులన్నారు 'బాబుగారూ! చూశారా? దెయ్యాలంటే మీరు కొట్టిపారేస్తారు. ఆ అపకృమకమే మీకొంప తీసింది... వెంటనే వెళ్ళి మాంత్రికుడు పరాంక్షకం గారిని కలసుకోండి' అని పనికుర్రాడు సలహా యిచ్చాడు సా.బియ్యగారి మంచి వాడేగాని లోకజ్ఞానం లేనంత వెర్రి వాడేంకాదు తనకి దెయ్యాలమీద నమ్మకం లేకపోవచ్చు కాని తనయింట్లో దిగే వాళ్ళకి ఆధైర్యం ఉండాలిగదా! పోనీ ఆ పరాంక్షకం చేతిలోనే ఏదోపెట్టి ఆ యింట్లో దెయ్యం లేదనిపిస్తే.

ఆయన తను అనుకున్నంత అందు బాటులో లేదని సా.బియ్యగారి పరాంక్షకాన్ని చూడగానే ఖోలుపుట్టాడు తీర్ధప్రజల ఉన్నారు అక్కడ జనం. మూడోపదులు విజిటింగు ఫీజుగా ముందు చెల్లించాలి! మనుషుల భయాలమీదా బలహీనతల

మీదా రీసెర్చి చేసి ఆయన యీ మధ్యనే డాక్టరేటు పుచ్చుకున్నాడు 'ప్రేతభయం కర' బిరుదు బాగులేదని 'ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ హెస్టాలజీ' అనే బోర్డు ఒకటి భక్తుడొకడు స్వయంగా రాసి ఆయనకు అర్పించుకున్నాడు ఇద్దరు అడపిల్లలకి రెండేసి వేలచొప్పున లంచాలు కట్టి ఆత్మారిళ్ళకు ట్రాన్స్ పురు చేయించుకున్నాడాయన ఏదో. తనూ ఓ దెయ్యం అవకముందే సొంత యిల్లొకటి లేపుకంవామని ఆయన ఆలోచన సాంబియ్యతో చేసిన ఇంటర్వ్యూవల్ల అతని యిల్ల తనదే అనిపించింది అక్షణాన పరాంక్షకానికి.

ఓ గంటనేపు ఆ యింటి పేదమీది గదిలో ఆ అసురనంద్యవేళ ముగ్గులు వేసి మంత్రాలు చదివి భక్లన తలుపు తీశాడు

'మీరేం చెప్పొద్దు... దెయ్యంలేదని రుజువు చేశానని చెప్పండి మీకు నూట పదహారు యిస్తాను' అన్నాడు సాంబియ్య అతి మెల్లిగా వీధిలో చేరిన అశేష జనాన్ని చూసి భయపడతూ పరాంక్షకం ముక్కుమీది వేలేసుకున్నాడు. చల్లగా చీవాట్లు పెట్టేడు

'తప్పు నాయనా! నన్ను చూషించు శాస్త్రాన్ని శంకించకు. సత్యస్వరూపులయిన ఆ అమాయక ప్రజ ముందు యీనాడు నేను నీ రూపాయలకి గడితిని బొంకినా రేప్పొద్దుట ఆ సర్వాంతర్యామికి

ఏం జవాబు చెప్పను : చూడు నాయనా నువ్వేచూడు, చెదిరిన ఆ గరికమీద కనీ కనిపించని ఆ పాదాల గురుతులు చూడు. రిప్పుమని జువ్విచేసే సవ్వడి విను దాని మీద వాలింది రాబందులాగుంది చూడు. నీచగ్రహానికి యివన్నీవిదర్శనలుకావా?'

'ఇంతెందుకు బాబుగోరూ! ఆ దెయ్యం కొబ్బరిసెట్టు సూడండి ఆమునగసెట్టు సూడండి ..మునపు యింతేసి కాయలు దిగేవి యిప్పుడు పుప్పు నల్లగా మాడి పోవలసిందేగావి యింత పిందె దిగదే! ఏంటూరు?' అని పున్నమ్మ శ్రుతి కలి పింది సాంబయ్య అడిగేడు 'పరాం కుళం బాబూ! ఈ దెయ్యాన్ని యిక్కణ్ణు చే పంపించెయ్యలేదా?'

'సాధువుల్ని చెయ్యవచ్చుగాని సతీ పితావాన్ని స్థానభ్రంశం చెయడం సాధ్యం కాదు నాయనా! మనకు ఒకపితాబ్దు పితాచమానప్రకారం ఒక్క ఏడాదికి సమానం వదేళ్ళయినా పీడించందే యిక్కణ్ణు చి వెడలకడపడం అసం దర్భం నాయనా!'

చీకటిపడింది అక్కడ మూగివచ్చాళ్లు ఒక్కొక్కళ్ళే జారుకున్నారు సాంబయ్య అనుకున్నదొకటి జరిగిందొకటి .. తింటూ తింటున్న కూటిలో మన్ను పడి పోయింది ముగ్గురు పిల్లల చదువులు జరగాలి ఎలాగో యీడ్చుకు వస్తున్నాడు యీ అద్దెరాళ్ళతో. ఇకముందు ఎలా బత కాలి. లోకంమీద చెప్పలేని కనీ ఏర్ప

డింది అతని కాక్షణంలో ఏం తప్పు చేశాడని తనకి యీ శిక్ష :

'ఈ వీధివాళ్ళకీ యీ ఊరివాళ్ళకీ తప్ప యీకబురు తెలియదుగదా! పై ఊరి వాళ్ళ కెవరికై నా ఎంతోస్తే అంతోస్తుం దని అమ్మేస్తే!'

'నాయనా! నీ అవస్థ నీ లాంటి యోగ్యుడిచేత అలాంటి మాట అనిపి స్తోంది. ఒకరు బాధ పడితే ఒకటి మనం అయితే ఒకటికా కండ్రీ! కానీ నాకు యిబ్బంది అయితే అయింది. నీకు అభ్యంతరం లేకపోతే యీ యిల్లు నేనే కొనుక్కుంటాను.'

సాంబయ్యకి ఏవో అనుమానం పుట్టు కొచ్చింది

'నీ అనుమానం నే నెరు గు దును నాయనా! మంత్రవిద్యలు ఎరిగినవాళ్ళం. శాస్త్రాలు తిరగేసినవాళ్ళం. ఈ జుద్ది శక్తుల మమ్మల్నే చెయ్యగలవు!'

సాంబయ్యకు కొత్త సత్యమే దో తెలిసినట్టుయింది పరాంకుళంగరింట్లో ఆతనూ వెళ్ళామూ తల్లి కెడవప్పగారూ కాక యింకా అయిదుగురు పిల్లలున్నారు ఇంట్లో యింతమందిలో ఏ ఒక్కరినీ యీ యింట్లో ఉన్న పితాచం యేం చెయ్యదా? అందరికీ శాస్త్రజ్ఞానం ఉన్నదా! తన జ్ఞానోదయం ఏవ్వల్లతం బయటపెట్టలేదా,

'బాబూ అం త కం చె కావలసిం దేముంది? తమరే ఏవో రేటు...'

'ఇన్ని మాటలు నా దగ్గర ఉండవు నాయనా! రెండవేలు యిస్తాను... కాళ్ళ దన్నుకోకు... దెయ్యాలకొంప... నువ్వు ఉత్తినే యిచ్చినా ఎవడూ పుచ్చుకోడు— ఆలోచించుకుని రేపు సాయంకాలంలోగా కబురు చెయ్యి వస్తానుమరి... అక్కడ భక్తుల్లో యిల్లు విందీపోయి ఉంటుంది' పరాంకళం వెళ్ళిపోయాడు. ఆ మాటలతో సాంబయ్యకి యింకేమైనా సందేహాలంటే అన్నీ పటాపంచలయి పోయాయి. పదేళ్ళకిందట ఏడువేలకి ఆ యిల్లు కొన్నాడు తను మూడువేలు ఖర్చుపెట్టి దాటా. మేడమీద గడీ వేయించాడు. ఇంతకంటే చిన్నది, వెనక పెరడూ పైన దాటా లేనిది, సరిగ్గా దీనికి ఎదురుగా ఉన్న యిల్లు మొన్న మొన్ననే యిరవై వేలకి బతిమాలి కొనుక్కు పోయాడు! తన యిల్లు రెండు, రెండంటే రెండువేలా! 'ఈ ఇరవైయో శతాబ్దంలోకూడా నీకింత పలుకుబడి ఉందా దెయ్యనూ! నీ ఖరీదు మరీఅంత హెచ్చా!' అని అచీకట్లో ఆ దాటామీద కూచుని పకపక నవ్వుకోబోయిన సాంబయ్య గజగజ వణికిపోయాడు. ఎవరో జాత్తు విరబోసుకున్న ఎర్రకళ్ళ తెల్లచీర అడమనిషి మెల్లెక్కి తన దగ్గరకు వస్తోంది! ఆతని భయాన్ని చూసి పున్నమ్మ పకపక నవ్వుతూ, తనెవరో చెప్పకుని 'నూశావా బాబూ! ఏదో పెద్ద కప్పురు పెప్పినోవు. నువ్వీయిల్లు

తెగించి వావడికయినా అద్దెక్కియ్యి, లేదా అమ్మిచూడు, అరెల్లెల్లు దాటకుండా అ కటమానం కుటమానం బుగ్గి ఆయి పోకపోతే సూడు. అడినలా సేస్తే పిల్ల తోడివి నీ సంసారం రెగుస్తదా? దిక్కనేలోల్లం కాబట్టి మానాంటి పేనాలం బితుకూ బితుకూమంటూ యీ నుట్టు పక్కల ఆ గొడ్లతో కలిసిపోయి యీడును కొత్తన్నాం'

తనకంటేకి ఆ రాత్రి పక్కంటి కోడలు దెయ్యం ఎలా కనబడిందో అంతా మరోసారి కళ్ళకుకట్టినట్టు వర్ణించి మరీ వెళ్ళింది పున్నమ్మ.

పరాంకళం యింట్లోనుండి తెలుస్తూనే ఉంది. ఇంతలా ఆపేక్ష చూపించి హెచ్చరిస్తోందే యిందులో పున్నమ్మ సాత్ర ఏమైఉంటుంది? వరసగా రెండ్రోజులు తనయింటివైపు చటుగా చూసిరండని కొడుకుల్ని పంపిన తరువాత మరొకసారి సాంబయ్యకి కళ్ళు విడ్డాయి పెరటివైపు తలుపు ఎప్పుడో విరిచేశారు. పున్నమ్మ పకుపులు స్వేచ్ఛగా తన పెరట్లో తిరుగుతున్నాయి. వీధివైపు తాళం వేసినకలుపుకి ఒక చెక్క ఊడ దీసి ఉండడం ఇదివరకే చూశాడు తను అందులోంచి పున్నమ్మ మనుషులు లోపలికి దూరి మెల్లెక్కి దాటాపిక్కి బట్టలు ఆరేసుకుంటున్నాడు. ఇటికి కావలసిన నీళ్ళన్నీ పున్నమ్మ మేనగోడలు తన నూతినుంచే సప్లయ చేస్తోంది తనకిది

అరుగుమీదే పున్నమ్మ మనవలు ముప్పొద్దులా దినం తీర్చుకుంటూన్నారు

ఇంతమందిలో ఏ ఒక్కర్ని కామినీ పిశాచం ఏమీ చెయ్యదా? వెంటనే ఒక నిర్ణయానికీవచ్చి, సాంబయ్య మొహం ఇప్పుళ్ళకు మళ్ళీ వెలిగింది.

సాంబయ్య, పెట్టిం గడవులోగా పరాంకుశానికి యింటిమాట కబురు చెయ్యలేదు సరిగదా ఆక్కణ్ణుంచి కబురాస్తే కసికి పంపిచేశాడు. శివరాత్రి ఆనూనావ్య తెల్లవారే సరికల్లా తన ముగ్గురి కొడుకులతో అద్దెయిల్లు ఖాళీ చేసి స్వంతయింట్లో వచ్చి దిగిపోయాడు. పసికూర్రాణ్ణి మాత్రం ఎంత బతిమాలినా దెయ్యునీజిపిసి రానుపోవున్నాడు.

ఆ రోజు రాత్రి ఒంటిగంటా రెండు గంటలమధ్య, కన్ను పొడచుకున్నా కనబడని కాటుక చీకటి. ఆ వీధికివరికి ఎల్టి 9కేజీ ఒకటి లేకపోలేదుగాని దానినిబట్టి బచ్చి - పోయిన గాలివానలకి ఆ తీగలు ఏం దెబ్బతిన్నాయో ఏమోమరి వెనుగుతూ అరుతూ ఊగుతూ ఉంటుంది.

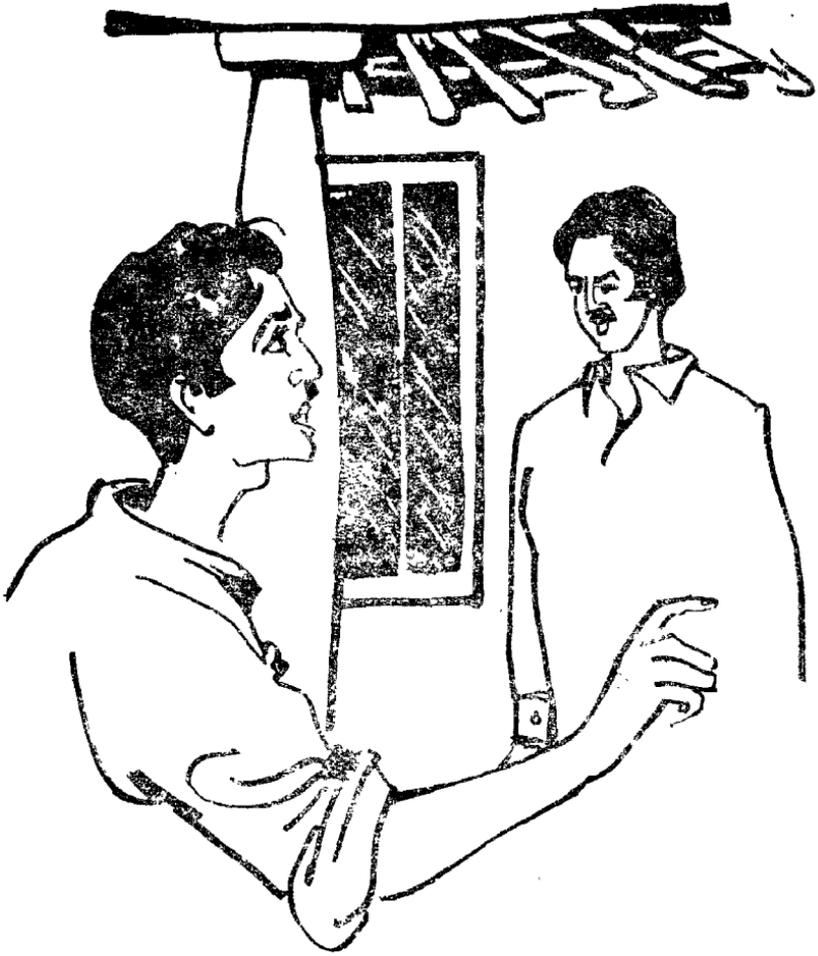
పున్నమ్మ 'మాయల హారి' సినిమా రెండోఅట చూసినస్తోంది. 'ఎడవలు... కూకుని బొక్కమంటే అందరూ సిద్దమే యిల్లు సూడమంటే అందరూ ఆ అరిక తక్కి అగోరించాడు గవాల.'

పున్నమ్మ దూరంనుంచే పేరుపేరున పిలిచింది. పాకనుంచి ఎటువంటి జవాబూ రాలేదు.

'గొడ్డు ఏటయిపోనాయో యేబో...'

అని ఆ దీపం వెలుగులో ఒక్కసారి చూసింది పున్నమ్మ. పక్కంటి పెరటి గుమ్మం కనిపించింది. 'ఎర్రబామ్మడు... ఈ పున్నమ్మ తడాకా ఎరగడు గావల్లు...' పున్నమ్మమాట ఆమె లోనే ఉడిపోయింది... గలగల పట్టిం చప్పుడు ఆమె గుండె కొట్టుకుంది... అదే... అదే... పక్కంటికోడలు తనింటికి పాలకొచ్చేసి. అదే పాదాల పట్టిం చప్పుడు. మళ్ళీ మళ్ళీ వినబడింది. పున్నమ్మ రెండడుగులుజెనక్కు వేసిం నాలిక పొదారిపోగా అతే చూస్తూ; పెరటి గుమ్మంలోంచి తెల్లని ఆకారం... ఇతే వస్తోంది... మొహమంతా పసుపు... పెద్దబొట్టు... తెల్ల చీర... విరబోసుకున్న జుత్తు... అరుద్దా మనుకున్నా పున్నమ్మ నోట మాట పెగల్లేదు. గం గల నడుస్తూ తన పాక లోకి, తన పాకలోకే వెళ్ళిపోయింది; గేదెలన్నీ దీనంగా అరిచాయి. గేదెల రాణి పున్నమ్మ మోరంగా అరిచి, తెలివి తప్పి పడిపోయింది;

నలుగురూ ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకుని అక్కడ చేరేలోగా పాక అన తిలివైపునుంచి ఆ దెయ్యం పరిగెత్తి గబగబా పెరటి గుమ్మం లోంచి సాంబయ్య యింట్లోదూరి, వేషమా, విగ్గా, పట్టిచూ గబగబా విప్పేసి 'నాన్నా యీ మూట వేరేపెట్టు ...రేపు

నాటకం కంపెనీవాళ్ళ కిచ్చేద్దాం' అని రెండోకొడుకు రూపంలో సిద్ధమయింది.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం వన్నెండు గంటలయినా పున్నమ్మ తన పాకలోకి వెళ్ళడానికి సాహసించలేదు. జ్వరం తగ్గేవరకూ చిత్తెమ్మ పిన్ని గుమ్మం చిగలేదు. ఆమె, ఆమె పటాలనూ,

ఆమె పకు సమూహమూ మళ్ళీ ఆవీధి మొహం చూడలేదు. మరో రెండనెల లకి పున్నమ్మ పాక వక్కని మరో వెణక దింపుకుని, ముందు జాగాచుట్టూ దడి కట్టుకుని, సాంబర్యూ పిల్లలూ క్రమంగా ఆక్కడికి చేరుకున్నారు. ఇల్లు బాగు చేయించుకుని యీ మధ్యనే ఎవ రికో దెబ్బె అయిదుకి అద్దెకిచ్చారుకూడా.